

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์
โดยใช้กิจกรรมการเล่น
สำหรับเด็กปฐมวัย (อายุ 3 ปี)

ชุดที่ 1

กำขำขำ

นางสาวศิริพร ชำดีดำดี

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยาว

สังกัดกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาว

อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

ปฐมวัยหรือช่วงขวบปีแรกๆ ของชีวิต เป็นช่วงเวลาของการพัฒนาที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเด็ก โดยเป็นช่วงวัยที่เด็กจะมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทั้งทางสมอง การใช้ภาษา ทักษะทางสังคม ทางอารมณ์ และการเคลื่อนไหว เป็นช่วงวัยของการสร้างรากฐานสำหรับการเติบโตและการเรียนรู้ต่อไปในชีวิต

การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เป็นการเรียนเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการให้เต็มศักยภาพ วิธีการเรียนของเด็กต้องมาจากประสบการณ์ที่ครูจัดในรูปแบบของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการให้เด็กได้เล่น หยิบ จับ และสัมผัส จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับนี้ จะทำให้เด็กพัฒนาตนเองได้ตามวัย เกิดการเรียนรู้จากการสังเกต การคิด และเกิดความเข้าใจจากการกระทำกิจกรรมที่เรียน

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเล่น สำหรับเด็กปฐมวัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นประกอบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ และด้านสังคม

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัย ขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน และเด็กๆ ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำไว้ ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเล่น สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย

1. เป้ายิงฉุบ
2. กำทาย
3. ร้อยดอกไม้
4. ผ้าเช็ดหน้าปาเพลิน
5. เหยียบลูกโป่ง
6. เป่ากบ
7. แก้อีตดนตรี
8. โยนลูกบอลลงตะกร้า
9. แม่จ๋าอยู่ไหน
10. กระจกเข้าโพรง
11. โบว์ลิ่งเท้า
12. เล่นชายของ

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ชุดนี้ ใช้ประกอบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ควบคู่ไปกับแผนการจัดประสบการณ์ที่ได้พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความสนใจในการเรียน ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านความรู้ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร การตัดสินใจ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีคุณธรรมและค่านิยมที่ถูกต้อง

ศิริพร ชาติดำดี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
คำชี้แจง.....	ข
สารบัญ.....	ค
คำแนะนำการใช้ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์.....	1
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์.....	3
สาระสำคัญ/จุดประสงค์การเรียนรู้.....	4
สาระการเรียนรู้/สื่อการเรียนการสอน.....	5
กำท่าย.....	6
จำนวนผู้เล่น.....	6
อุปกรณ์.....	6
วิธีการเล่น.....	7
แบบสังเกตการเล่น.....	10
แบบสังเกตการแสดงออกทางคณิตศาสตร์.....	11
แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	12
บรรณานุกรม.....	13

คำแนะนำการใช้ชุดการจัดกิจกรรม ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรม
การเล่น สำหรับเด็กปฐมวัย มีจำนวน 12 ชุด คือ

- ชุดที่ 1 เรื่อง กำท่าย
- ชุดที่ 2 เรื่อง ผ้าเช็ดหน้าพาเพลิน
- ชุดที่ 3 เรื่อง แก้อีตันตรี
- ชุดที่ 4 เรื่อง กระจกเข้าโพรง
- ชุดที่ 5 เรื่อง ร้อยดอกไม้
- ชุดที่ 6 เรื่อง โบว์ลิ่งเท้า
- ชุดที่ 7 เรื่อง โยนบอลลงตะกร้า
- ชุดที่ 8 เรื่อง เขี่ยบล็อกโป่ง
- ชุดที่ 9 เรื่อง เล่นขายของ
- ชุดที่ 10 เรื่อง แม่จ๋าอยู่ไหน
- ชุดที่ 11 เรื่อง เป่ากบ
- ชุดที่ 12 เรื่อง เป่ายิงฉุบ

ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรม
การเล่น สำหรับเด็กปฐมวัย ชุดนี้ ใช้ประกอบการจัดประสบการณ์
เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ควบคู่ไปกับแผนการจัด
ประสบการณ์ที่ได้พัฒนาขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้ และจุดประสงค์
การเรียนรู้ จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความสนใจในการเรียน
เป็นอย่างดี ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ
ด้านสังคม ด้านความรู้ กระบวนการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร

การตัดสินใจ การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดจนมีคุณธรรม และค่านิยมที่ถูกต้อง ครูผู้สอนจึงควรศึกษาชุดการจัดกิจกรรมทักษะ พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเล่น สำหรับเด็กปฐมวัย ให้ท่องแท้ อ่านคำแนะนำและปฏิบัติตามขั้นตอน จะทำให้ เด็กจะได้รับความรู้อย่างครบถ้วน โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้รู้ว่า เมื่อเด็กๆ ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้ชุดการจัดกิจกรรมทักษะพื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ โดยใช้กิจกรรมการเล่น ชุดนี้แล้ว เด็กสามารถเรียนรู้อะไร ได้บ้าง
2. ครูผู้สอนควรอธิบายกิจกรรมการเล่น จำนวนผู้เล่น อุปกรณ์ และวิธีการเล่นให้เด็กๆ เข้าใจก่อนการปฏิบัติตามกิจกรรม ทุกครั้ง
3. ครูผู้สอนพาเด็กๆ ปฏิบัติกิจกรรมการเล่นตามที่กำหนดไว้ โดยครูคอยระมัดระวังความปลอดภัย คอยชี้แนะ และให้คำแนะนำ แก่เด็กๆ ที่ยังไม่เข้าใจ
4. ระหว่างปฏิบัติตามกิจกรรมการเล่นครูผู้สอนเฝ้าสังเกต การเล่น สังเกตการแสดงออกทางคณิตศาสตร์ และสังเกตคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ บันทึกลงในแบบสังเกตต่างๆ อย่างเป็นระบบ
5. ครูผู้สอนบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเล่นลงใน แผนการจัดประสบการณ์ หัวข้อบันทึกผลหลังการสอน เพื่อเป็น หลักฐานในการพัฒนาเด็กๆ ด้านอื่นๆ ต่อไป

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. ด้านร่างกาย

มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน

2. ด้านอารมณ์ จิตใจ

มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพและมีความสุข

มาตรฐานที่ 4 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

มาตรฐานที่ 5 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และการออกกำลังกาย

3. ด้านสังคม

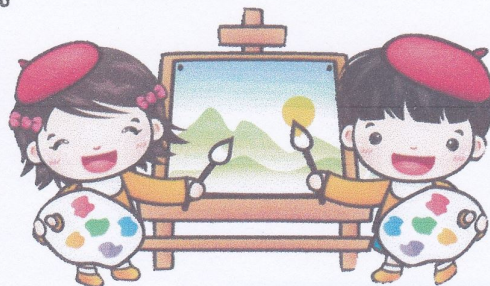
มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ด้านสติปัญญา

มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สาระสำคัญ/จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระสำคัญ

การเล่นกำท่าย เป็นกิจกรรมการเล่นแบบหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดจนช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกต คิดทบทวนจากกระทำจนเกิดความเข้าใจ จดจำได้เป็นการสร้างทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์โดยธรรมชาติในเรื่องการนับจำนวนและรู้จักตัวเลข 1 - 15

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ
  - 1.1 เด็กสามารถอธิบายการเล่นกำท่ายได้
  - 1.2 เด็กสามารถนับจำนวนและรู้จักตัวเลข 1-15 ได้
2. ด้านทักษะกระบวนการ
  - 2.1 เด็กสามารถเล่นกำท่ายได้
3. ด้านเจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
  - 3.1 แคล้วคล่องว่องไว
  - 3.2 รักการออกกำลังกาย
  - 3.3 ช่วยเหลือตนเองได้
  - 3.4 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

สาระการเรียนรู้/สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

1.1 เกมกำทาย

1.2 จำนวนและตัวเลข 1-15

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การเล่นร่วมกับผู้อื่น

2.2 การทรงตัวและประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก

2.3 การเคลื่อนไหว เคลื่อนที่

2.4 การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. การเล่นเกมกำทาย

2. เมล็ดขนุน

3. เมล็ดมะขาม

กำทาย

จำนวนผู้เล่น

ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

อุปกรณ์

1. เมล็ดขนุน
2. เมล็ดมะขาม

ที่มา : ศิริพร ชาตดำดี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยาง สังกัดกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (10 ต.ค. 2560)

1. ให้เด็กๆ จับคู่กันและนั่งหันหน้าเข้าหากัน

2. แต่ละคนนำเมล็ดพืชที่แจกไว้ข้างหลังอย่าให้คู่ของตนเห็น

3. หยิบเมล็ดพืชใส่มือตามจำนวนที่ต้องการ แล้วกำไว้อย่าให้คู่ของตนเห็น แล้วให้คู่ของตนทาย ว่าเมล็ดพืชในกำมือมีจำนวนเท่าใด

4. เปลี่ยนกันทายสลับไปมากับคู่ของตนว่าเมล็ดพืชที่อยู่ในกำมือนั้นมีกี่เมล็ด

5. คนที่ทายถูกได้เมล็ดพืชที่อยู่ในกำมือจากคู่ของตน
แล้วจึงเปลี่ยนมาเป็นคนทายบ้าง เล่นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ

6. ครูเป่านกหวีดให้สัญญาณเป็นการจบการเล่น

ที่มา : ศิริพร ชาตคำดี

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านยาง สังกัดกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง
อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (10 ต.ค. 2560)

แบบสังเกตการเล่น

ครั้งที่ ..... แผนการจัดประสบการณ์ที่ ..... เรื่อง .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การวัด ระดับ 3 หมายถึง ดี

ปฏิบัติตนในการเล่นได้ถูกต้อง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ปฏิบัติตนในการเล่นได้ถูกวิธีแต่ต้องชี้แนะ

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ปฏิบัติตนไม่ถูกวิธี

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	เกณฑ์การวัด			หมายเหตุ
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					

ผลการประเมิน

ระดับคุณภาพ ดี - คน ร้อยละ -

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

ระดับคุณภาพ พอใช้ - คน ร้อยละ -

(นางสาวศิริพร ชาติคำดี)

ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง - คน ร้อยละ -

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตการแสดงออกทางคณิตศาสตร์

ครั้งที่ ..... แผนการจัดประสบการณ์ที่ ..... เรื่อง .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การวัด ระดับ 3 หมายถึง ดี

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	เกณฑ์การวัด						หมายเหตุ
		ความพึงพอใจ ในการเรียนคณิตศาสตร์			การเพิ่มขึ้นหรือลดลง ของจำนวนหรือปริมาณ			
		ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								

ผลการประเมิน

ระดับคุณภาพ ดี - คน ร้อยละ -

ระดับคุณภาพ พอใช้ - คน ร้อยละ -

ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง - คน ร้อยละ -

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวศิริพร ขาดคำดี)

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ครั้งที่ ..... แผนการจัดประสบการณ์ที่ ..... เรื่อง .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เกณฑ์การวัด ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ดี

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติได้พอใช้

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - นามสกุล	เกณฑ์การวัด				หมายเหตุ
		แคล่วคล่อง ว่องไว	รักการออก กำลังกาย	ช่วยเหลือ ตนเองได้	อยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้	
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						

ผลการประเมิน

ระดับคุณภาพ ดี - คน ร้อยละ -

ระดับคุณภาพ พอใช้ - คน ร้อยละ -

ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง - คน ร้อยละ -

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวศิริพร ขาดคำดี)

วันที่ ..... เดือน..... พ.ศ. ....

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2560). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- _____. (2561). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2561**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2546 (อายุ 3 - 6 ปี)**. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เบริน-เบส-บุ๊กส์.
- _____. (2561). **คู่มือพ่อแม่ผู้ปกครอง การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยแบบโรงเรียน บ้าน : Home School**. กรุงเทพฯ : ต้นกล้า.
- กองบรรณาธิการ แผนกหนังสือทั่วไป. (2561). **พัฒนาทักษะสมองเด็กปฐมวัย Brain Boosters : ฝึกนับเลข รู้จักสีสันทัน และรูปทรงสุดมหัศจรรย์**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ฉัตรวรรณ ลัญฉวรรณะกร และนันทิยา น้อยจันทร์. (2560). **การจัดกิจกรรม STEM สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : ED-TECH BOOKS.
- ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. (2560). **คู่มือสำหรับพ่อแม่ เพื่อเผยแพร่ความรู้ ด้านการดูแลและพัฒนาเด็ก ตอน เด็กวัยอนุบาล 3 - 6 ปี**. กรุงเทพฯ : สมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย.
- รุจรี ภูสาระ. (2545). **การเขียนแผนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : บ๊อค พอยท์.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้งวาล. (2545). **จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงทุกวัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). **การวัดผลการศึกษา**. กอฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). **การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยลันเกล้า.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2545). **การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน การผลิตชุดการสอน**. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- YOUNGCIETY. (2560). **แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย**. ค้นเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2560. จาก <https://www.youngciety.com/article/journal/experience-plan.html>.